

Perspectives Etnogràfiques per a la Recerca i la Intervenció Psicosocial

Codi: 45426

Crèdits: 6

2026/2027

Titulació	Tipus	Curs
Recerca i Intervenció Psicosocial	OP	1

Professor/a de contacte

Nom : Beatriz San Roman Sobrino

Correu electrònic : beatriz.sanroman@uab.cat

Equip docent

Joan Pujol Tarres

Joel Feliu Samuel Lajeunesse

Isabel Pellicer Cardona

Cris Zhang Yu

Andrea Calsamiglia Madurga

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectiu que les persones que la cursin coneguin i aprofundeixin en la pràctica etnogràfica en el camp de la investigació i la intervenció psicosocial.

Com a objectius específics es defineixen els següents:

- Conèixer els fonaments de la pràctica etnogràfica dins de l'àmbit de la investigació i la intervenció psicosocial.
- Dissenyar investigacions o intervencions adaptades a camps específics utilitzant metodologies etnogràfiques.
- Conèixer i aplicar tècniques específiques de recollida d'informació pròpies de l'etnografia, incloent-hi l'autoetnografia, les derives, l'etnografia virtual i l'etnografia performativa.

- Desenvolupar habilitats d'escriptura etnogràfica per documentar i comunicar els descobriments del treball de camp de manera efectiva.

Resultats d'aprenentatge

- CA10 (Dissenyar una proposta etnogràfica de recerca o diagnòstic psicosocial que consideri la perspectiva de gènere i interseccional.) Dissenyar una proposta etnogràfica de recerca o diagnòstic psicosocial que consideri la perspectiva de gènere i interseccional.
- CA11 (Planificar tècnicament i temporalment els procediments de recopilació de material etnogràfic adaptats a les característiques i necessitats d'una població concreta.) Planificar tècnicament i temporalment els procediments de recopilació de material etnogràfic adaptats a les característiques i necessitats d'una població concreta.
- KA11 (Organitzar mètodes, tècniques i eines de recollida i anàlisi de dades psicosocials amb tècniques etnogràfiques.) Organitzar mètodes, tècniques i eines de recollida i anàlisi de dades psicosocials amb tècniques etnogràfiques.
- KA12 (Identificar debats ètics i polítics derivats de l'aplicació d'una perspectiva etnogràfica de recerca o intervenció psicosocial.) Identificar debats ètics i polítics derivats de l'aplicació d'una perspectiva etnogràfica de recerca o intervenció psicosocial.
- KA13 (Seleccionar justificadament les tècniques de recollida de material empíric des d'una aproximació etnogràfica.) Seleccionar justificadament les tècniques de recollida de material empíric des d'una aproximació etnogràfica.
- KA14 (Identificar justificadament les tècniques d'anàlisi de material etnogràfic.) Identificar justificadament les tècniques d'anàlisi de material etnogràfic.
- SA08 (Presentar la metodologia d'una recerca o diagnòstic psicosocial amb perspectiva etnogràfica, justificant amb bibliografia la proposta procedimental.) Presentar la metodologia d'una recerca o diagnòstic psicosocial amb perspectiva etnogràfica, justificant amb bibliografia la proposta procedimental.
- SA09 (Millorar el disseny d'una recerca o intervenció amb perspectiva etnogràfica dins d'un grup de treball.) Millorar el disseny d'una recerca o intervenció amb perspectiva etnogràfica dins d'un grup de treball.

Continguts

- Revisió de les principals perspectives d'estudi etnogràfic.
- Processos socials analitzats des de l'òptica etnogràfica.
- Perspectives crítiques en la investigació etnogràfica.
- Tècniques de recollida de dades etnogràfiques: observació, observació participant i participació en el camp de l'objecte d'estudi.
- El diari de camp: principis, usos i exemples.
- Etnografia, autoetnografia, etnografia virtual i derives.
- L'escriptura etnogràfica.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tutories	7	0,28	
Elaboració de treballs. Lectura d'articles i informes d'interès. Estudi personal.	113	4,52	
Presentacions	6	0,24	
Classes expositives i discussions grupals	24	0,96	

Les metodologies docents podran combinar les següents formes de treball: seminaris i sessions magistrals, tutories individuals i col·lectives, elaboració i desenvolupament d'exercicis, presentació de projectes, lectura d'articles i/o informes d'interès i estudi personal.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev3. Participació	20%	0	0	KA12, KA13, KA14, SA09
Ev2: Treball en grup	30%	0	0	KA12, KA13, SA08, SA09
Ev1: Treball final individual (disseny i metodologia)	50%	0	0	CA10, CA11, KA11, KA12, KA13, KA14, SA08

Aquesta assignatura s'avalua en base a tres evidències:

Ev1. Treball final individual (50% de la nota): Treball final individual on es plantejarà el disseny d'un projecte de recerca. En el cas de l'itinerari d'intervenció psicosocial, aquesta investigació podrà estar dirigida a la intervenció, ja sigui en forma de diagnòstic o anàlisi de necessitats, o IAP (Investigació-Acció Participativa). Aquest treball final serà el mateix que es presenti en qualsevol de les altres dues assignatures optatives (A3a: "Perspectives Discursives per a la Investigació i la Intervenció Psicosocial" o A3c: "Perspectives Grupals i Comunitàries per a la Investigació i la Intervenció Psicosocial"). És a dir, un mateix treball serà avaluat des de dues assignatures en base a cadascuna de les rúbriques corresponents i tindrà, per tant, dues qualificacions: una per a cada assignatura des de la qual s'avalui.

Ev2. Treball en grup (30% de la nota): Exercici grupal sobre l'aplicació de les tècniques treballades a l'assignatura. Aquest exercici tindrà el format d'exposició pública a classe, en la data assenyalada amb antelació pel professorat.

Ev3. Participació (20% de la nota): Participació en les activitats proposades al llarg de l'assignatura, tant en l'entorn virtual com en les sessions presencials.

AVALUACIÓ ÚNICA

L'avaluació única es presentarà el mateix dia que el treball final individual de l'assignatura. Els continguts seran avaluats en condicions similars de format i autoria (individual o col·lectiva), mitjançant l'entrega i/o presentació de les evidències Ev1 i Ev2.

QUALIFICACIÓ

Assignatura superada: Es considerarà superada si l'estudiant obté una nota mitjana igual o superior a 5/10 en el conjunt de les proves d'avaluació i obté com a mínim 4/10 punts en les Ev. 2 i 3.

Avaluable: Es considerarà avaluable si l'estudiant ha presentat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior al 40% del total de l'assignatura.

No avaluable: Es considerarà no avaluable si el pes de les evidències presentades és inferior al 40% del total de l'assignatura.

Reavaluació: No hi ha reavaluació d'aquesta assignatura.

Les Pautes d'Avaluació de la Facultat de Psicologia es poden consultar [en aquest enllaç](#).

RETORN

D'acord amb la normativa vigent, el retorn de les evidències es farà en les 3 setmanes següents a la data de lliurament amb la modalitat que indica la següent taula.

Tipus de retorn

Ev1 Escrit

Ev2 A l'aula/ Escrit

Ev3 A l'aula/ Escrit

ÚS D'INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades o revisades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA, la no comprovació de la certesa de les afirmacions ofertes per la IA, la citació de referències bibliogràfiques inexistents o l'ús de dades generades per la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i comportarà una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Adams, Tony E., & Herrmann, Andrew F. (2023). Good Autoethnography. *Journal of Autoethnography*, 4(1), 1-9.

Agar, Michael (1996). *The professional stranger: an informal introduction to ethnography* (2nd ed). San Diego: Academic Press.

Alexander, Bryant Keith (2013). Etnografía performativa: La representación y la incitación de la cultura. En *Las estrategias de investigación cualitativa: Manual de investigación cualitativa Vol. III* (pp. 94-153). Barcelona: Gedisa.

Apud Peláez, Ismael Eduardo (2013). Repensar el método etnográfico: hacia una etnografía multitécnica, reflexiva y abierta al diálogo interdisciplinario. *ANTIPODA. Revista de Antropología y Arqueología*, (16), 213-235.

Ardèvol, Elisenda; Bertrán, Marta; Callén, Blanca & Pérez, Carmen María (2003). Etnografía virtualizada: la observación participante y la entrevista semiestructurada en línea. *Athenea Digital*, 1(3), 72-92.

Denzin, Norman K. & Lincoln, Yvonna S. (coords.). (1994/2013). *Manual de investigación cualitativa*. Barcelona: Gedisa.

Destrooper, Tine & Verclyte, Sofie (2022). Artistic Practices as a Site of Human Rights: How Performative Ethnography Can Facilitate a Deeper Contextual Understanding. *Journal of Human Rights Practice*, 13(3), 565-584.

Di Masso, Andrés; Santoro Lamelas, Valeria; Vivas i Elias, Pep; Pradillo-Caimari, Cristina; Aleu-Barnadas, Laia; Berroeta, Héctor, & Solano-Molina, Raúl (2025). What is so good about walking interviews? Expanding the geo-indexical virtues of making meaning on the move. *Qualitative Research in Psychology*, 1-20.

Ellis, Carolyn; Adams, Tony E. & Bochner, Arthur P. (2015). Autoetnografía: un panorama. *Astrolabio*, (14), 249-273.

Emerson, Robert M.; Fretz, Rachel I. & Shaw, Linda L. (1995). *Writing Ethnographic Fieldnotes*. Chicago: The University of Chicago Press.

Goodall, H. Lloyd (2001). Writing the New Ethnography. *Qualitative Research*, 1(1), 111-114.

Hammersley, Martyn & Atkinson, Paul (2009). *Etnografía: Métodos de investigación*. Barcelona: Paidós Ibérica.

Hine, Christine (2004). *Etnografía virtual*. Barcelona: UOC.

Østern, Tone; Jusslin, Sofia; Nødtvedt Knudsen, Kristian; Maapalo, Pauliina & Bjørkøy, Ingrid. (2023). A performative paradigm for post-qualitative inquiry. *Qualitative Research*, 23(2), 272-289.

Papachristophorou, Marilena (2024). Beyond the Method, the Method, Again. In Marilena Papachristophorou (Ed.), *Performing Self in Ethnographic Fieldwork* (pp. 87-107). Springer Nature Switzerland.

Pellicer, Isabel; Rojas, Jesús & Vivas, Pep (2012). La deriva: una técnica de investigación psicosocial acorde con la ciudad contemporánea. *Boletín de Antropología Universidad de Antioquia*, 27(44), 144-163.

Pellicer, Isabel; Vivas-Elias, Pep & Rojas, Jesús. (2013). La observación participante y la deriva: dos técnicas móviles para el análisis de la ciudad contemporánea. El caso de Barcelona. *EURE (Santiago)*, 39(116), 119-139.

Pink, Sarah; Horst, Heather; Postill, John; Hjorth, Larissa; Lewis, Tania & Tacchi, Jo (2016). *Digital Ethnography: Principles and Practice*. SAGE.

Ropert, María Teresa; Pinto de Carvalho, Laís & Pellicer, Isabel (2022). Micropolíticas del movimiento: aportes metodológicos desde la investigación cualitativa crítica. *Anuario de Psicología/The UB Journal of Psychology*, 52(1).

San Román, Beatriz (2013). De los "hijos del corazón" a los "niños abandonados": construcción de "los orígenes" en la adopción en España. *Papeles del psicólogo*, 34(1), 2-10.

Van Maanen, John (2011). *Tales of the field: on writing ethnography* (2nd ed). Chicago: University of Chicago Press. Wolcott, Harry F. (2008). *Ethnography: a way of seeing* (2nd ed). Lanham: Altamira Press.

Programari

Aquesta assignatura fomenta l'ús de programari lliure per raons ètic-polítiques. Recomanem que els i les estudiants utilitzin eines lliures.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	tarda